

Spis treści

Wstęp	9
Wykaz aktów prawnych	10
Wykaz zastosowanych skrótów	12
Wykaz kont księgi głównej	13
1. Rachunkowość finansowa w systemie informacji ekonomicznej (Zbigniew Messner)	19
1.1. Pojęcie i istota systemu informacji ekonomicznej	19
1.2. Rachunkowość jako podstawowy moduł w systemie informacji ekonomicznej	20
1.3. Pojęcie, istota i zadania rachunkowości finansowej	22
1.4. Pojęcie, istota i zakres rachunkowości zarządczej	23
1.5. Istota i znaczenie nadrzędnych zasad rachunkowości finansowej	24
1.6. Podstawy prawne rachunkowości finansowej	27
1.7. Krajowe i międzynarodowe regulacje prawne w zakresie rachunkowości	30
Pytania	42
2. Ewidencyjne ujęcie kosztów działalności (Józef Płaf)	43
2.1. Istota kosztów	43
2.2. Klasyfikacja kosztów działalności	45
2.3. Ewidencja kosztów działalności operacyjnej	50
2.3.1. Układ rodzajowy kosztów	50
2.3.2. Układ funkcjonalny kosztów	53
2.3.3. Układ rodzajowo-funkcjonalny kosztów	56
2.4. Rozliczenia międzyokresowe kosztów	58
2.4.1. Rozliczenia międzyokresowe czynne	58
2.4.2. Rozliczenia międzyokresowe bierne	61
Pytania	64
3. Długo- i krótkoterminowe inwestycje (Małgorzata Rówińska)	65
3.1. Pojęcie i klasyfikacja inwestycji	65
3.2. Aktywa finansowe a instrumenty finansowe	67
3.3. Aktywa pieniężne	73
3.3.1. Pojęcie i zakres aktywów pieniężnych	73
3.3.2. Obrót pieniężny i jego formy	74
3.3.3. Wycena aktywów pieniężnych	78
3.3.4. Ewidencja aktywów pieniężnych	79

3.4. Niepieniężne aktywa finansowe	85
3.4.1. Zakres i kategorie aktywów finansowych	85
3.4.2. Początkowe ujęcie w księgach rachunkowych	90
3.4.3. Wycena bilansowa i ewidencja	91
3.5. Inwestycje niefinansowe	105
3.5.1. Pojęcie i zakres inwestycji niefinansowych	105
3.5.2. Wartość początkowa	108
3.5.3. Wycena bilansowa	109
Pytania	115
4. Rzeczowe aktywa trwałe (Anna Kuzior)	116
4.1. Istota, zakres i klasyfikacja rzeczowych aktywów trwałych	116
4.2. Wycena środków trwałych	120
4.2.1. Wartość początkowa	120
4.2.2. Amortyzacja środków trwałych	127
4.2.3. Trwała utrata wartości	138
4.2.4. Wycena bilansowa środków trwałych	145
4.3. Dokumentacja i ewidencja zmian w stanie środków trwałych	148
4.4. Leasing środków trwałych	157
4.4.1. Istota i klasyfikacja leasingu	157
4.4.2. Ewidencyjne i sprawozdawcze konsekwencje leasingu finansowego i operacyjnego	159
4.5. Środki trwałe w budowie	174
4.5.1. Istota, klasyfikacja i zasady wyceny	174
4.5.2. Ewidencja środków trwałych w budowie	178
Pytania	180
5. Wartości niematerialne i prawne (Anna Kuzior)	181
5.1. Istota i elementy wartości niematerialnych i prawnych	181
5.2. Zasady wyceny wartości niematerialnych i prawnych	186
5.2.1. Ustalanie wartości początkowej	186
5.2.2. Amortyzacja, trwała utrata wartości i wycena bilansowa	188
5.3. Ewidencja zmian w stanie wartości niematerialnych i prawnych	193
Pytania	197
6. Rozrachunki wynikające z działalności operacyjnej (Lucyna Poniatowska)	198
6.1. Istota i cechy rozrachunków	198
6.2. Klasyfikacja rozrachunków	202
6.3. Wycena rozrachunków	208
6.4. Odpisy aktualizujące należności i ich ewidencja	215
6.5. Ogólne zasady ewidencji i dokumentacji rozrachunków	219
6.6. Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami, ich ewidencja i dokumentacja	222
6.7. Rozrachunki publicznoprawne, ich ewidencja i dokumentacja	228
6.8. Rozrachunki z pracownikami, ich ewidencja i dokumentacja	242
6.9. Ujęcie rozrachunków w bilansie	251
Pytania	254
7. Zobowiązania finansowe (Małgorzata Rówińska)	255
7.1. Pojęcie i zakres zobowiązań finansowych	255
7.2. Podstawowe zasady wyceny zobowiązań finansowych	256
7.3. Kredyty bankowe	257
7.3.1. Charakterystyka umowy kredytu bankowego	258
7.3.2. Koszt kredytu	260
7.3.3. Wycena i ewidencja kredytów bankowych	261

7.4. Zaciągnięte pożyczki	263
7.4.1. Cechy umowy pożyczki	263
7.4.2. Wycena i ewidencja pożyczek	265
7.5. Zobowiązania z tytułu wyemitowanych obligacji	266
7.5.1. Charakterystyka obligacji	266
7.5.2. Wycena i ewidencja obligacji własnych	269
7.6. Zobowiązania wekslowe	270
Pytania	272
8. Rezerwy w rachunkowości (Lucyna Poniatowska)	273
8.1. Rezerwy w teorii rachunkowości	273
8.2. Rezerwy jako kategoria zobowiązań	276
8.3. Regulacje dotyczące rezerw zawarte w ustawie o rachunkowości i krajowych standardach rachunkowości	281
8.4. Rezerwy według MSSF	285
8.5. Okoliczności tworzenia rezerw	287
8.6. Wycena i ujęcie rezerw w bilansie	292
8.7. Ogólne zasady ewidencji rezerw	296
8.8. Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego i jej ewidencja	300
8.9. Tworzenie i ewidencja rezerw na świadczenia emerytalne i podobne	307
8.10. Rodzaje pozostałych rezerw i ich ewidencja	313
Pytania.	319
9. Ewidencyjne ujęcie zakupu i zużycia materiałów (Anna Kuzior)	321
9.1. Istota i klasyfikacja materiałów	321
9.2. Wycena materiałów	323
9.2.1. Ogólne zasady wyceny materiałów	323
9.2.2. Bieżąca wycena przychodów i rozchodów materiałów	328
9.2.3. Wycena materiałów do bilansu	334
9.3. Dokumentacja i ewidencja materiałów	337
9.4. Ewidencja zwiększeń stanu i wartości materiałów	339
9.5. Ewidencyjne ujęcie reklamacji zgłaszanych dostawcy materiałów	344
9.6. Ewidencja rozchodu materiałów	353
Pytania.	361
10. Obrót towarowy i jego ewidencyjne ujęcie (Lucyna Poniatowska)	362
10.1. Istota, zakres i formy obrotu towarowego	362
10.2. Szczegół obrotu towarowego i odpowiadający im system cen i marż	368
10.3. Pojęcie i zasady wyceny towarów	374
10.4. Ogólne zasady ewidencji i dokumentacji obrotu towarowego	383
10.5. Ewidencja obrotu towarowego magazynowego	387
10.5.1. Ewidencja zakupu towarów.	387
10.5.2. Ewidencja sprzedaży towarów	395
10.6. Ewidencja obrotu tranzytowego	406
Pytania	408
11. Wycena i ewidencja produktów pracy (Małgorzata Rówińska)	409
11.1. Istota i zakres produktów pracy.	409
11.2. Zasady wyznaczania kosztu wytworzenia produktów	410
11.2.1. Etapy rozliczania kosztów właściwej działalności operacyjnej	410
11.2.2. Pojęcie kosztu wytworzenia produktów	414

11.3. Ewidencja produktów pracy	417
11.3.1. Przyjęcie produktów gotowych do magazynu	417
11.3.2. Sprzedaż produktów gotowych	418
11.3.3. Wycena bilansowa produktów	421
Pytania	422
12. Wynik finansowy i jego podział (Marzena Strojek-Filus)	423
12.1. Istota i postacie wyniku finansowego	423
12.2. Segmenty i elementy wyniku finansowego	425
12.3. Metody i warianty ustalania wyniku finansowego	433
12.4. Podatek dochodowy w rachunku wyników	443
12.5. Podział wyniku finansowego	448
Pytania	450
13. Kapitały własne i ich ujęcie w ewidencji (Józef Pfaff)	451
13.1. Pojęcie i znaczenie kapitału własnego	451
13.2. Klasyfikacja kapitałów własnych	453
13.3. Charakterystyka kapitałów własnych w spółkach kapitałowych	455
13.3.1. Kapitał zakładowy w spółce akcyjnej	455
13.3.2. Kapitał zakładowy w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością	458
13.3.3. Kapitały rezerwowe w spółkach kapitałowych	461
13.4. Charakterystyka kapitałów własnych w spółkach osobowych	467
13.4.1. Charakterystyka spółek osobowych	467
13.4.2. Ewidencja zmian kapitału własnego w spółkach osobowych	469
13.4.3. Kapitał własny w jednoosobowym przedsiębiorstwie prywatnym	471
13.5. Prezentacja kapitałów własnych w sprawozdaniu finansowym	472
Pytania	475
14. Sprawozdawczość finansowa (Marzena Strojek-Filus)	476
14.1. Istota i wymogi formalne sprawozdawczości finansowej	476
14.2. Sprawozdanie finansowe jednostki gospodarczej	483
14.2.1. Bilans	485
14.2.2. Rachunek zysków i strat	490
14.2.3. Rachunek przepływów pieniężnych	495
14.2.4. Zestawienie zmian w kapitale (funduszu) własnym	500
14.2.5. Informacja dodatkowa	502
14.3. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe	505
14.3.1. Istota konsolidacji sprawozdań finansowych	505
14.3.2. Relacje kapitałowe w ramach powiązania jednostek	505
14.3.3. Wymogi formalne sporządzania skonsolidowanych sprawozdań finansowych	509
14.3.4. Metody sporządzania skonsolidowanych sprawozdań finansowych	512
Pytania.	525
Literatura	526
Załączniki	528
Indeks	538